

Nr 100.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 13 december 1940 (nr 995) om straff för sabotage; given Stockholms slott den 22 februari 1946.

; Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 13 december 1940 (nr 995) om straff för sabotage.

GUSTAF.

Herman Zetterberg.

Förslag

till

Lag

angående fortsatt giltighet av lagen den 13 december 1940 (nr 995) om straff för sabotage.

Härigenom förordnas, att lagen den 13 december 1940 om straff för sabotage,¹ vilken enligt lag den 23 mars 1945 (nr 90) gäller till och med den 30 juni 1946, skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1947.

¹ Senaste lydelse av 1, 2, 4 och 6 §§ samt slutbestämmelsen, se SFS 1942: 105.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 februari 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler fråga angående fortsatt giltighet av lagen om straff för sabotage samt anför därvid följande.

Lagen den 13 december 1940 (nr 995) om straff för sabotage gällde ursprungligen till och med den 31 mars 1942. Genom lag den 20 mars 1942 (nr 105) erhöll lagen fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1943, varvid tillika förordnades, att vissa bestämmelser skulle ha ändrad lydelse från och med den 1 april 1942. Sedermera har lagens giltighetstid ytterligare förlängts, senast genom lag den 23 mars 1945 (nr 90) till och med den 30 juni 1946.

I 19 kap. 10—16 §§ strafflagen finnas bestämmelser om straff för skadegörelse och liknande gärningar beträffande skilda slags anläggningar av betydelse för den allmänna samfärdseln, för belysning, kraftförsörjning m. m. Dessa bestämmelser äro emellertid synnerligen bristfälliga och icke anpassade efter nutida förhållanden. Sålunda skyddas exempelvis elektriska ledningar men icke själva kraftverken. Av egentliga industrianläggningar åtnjuta endast gruvor särskilt skydd. Sådant skydd finnes icke för radiostationer eller luftfartsanläggningar och ej heller för förråd av förnödenheter. Lagen om straff för sabotage avser att komplettera straffskyddet bland annat i nu nämnda avseenden. Enligt denna lag, vilken vid sin tillkomst var avsedd som ett av tidsförhållandena föranlett provisorium, bestraffas, med avsevärt högre straff än som stadgas i nämnda paragrafer i 19 kap. strafflagen, att någon, med uppsåt att skada försvaret eller folkförsörjningen eller störa förvaltningen eller den allmänna ordningen, förstör eller skadar anläggning, inrättning eller föremål av betydelse för försvaret, folkförsörjningen eller förvaltningen, eller att någon, med sådant uppsåt som nyss angivits, vid tillverkning, leverans, förvaring eller försling av dylikt föremål åstadkommer fel hos föremålet eller föranleder dröjsmål med dess avlämnande eller eljest förhindrar eller försvårar användande av anläggning, inrättning eller föremål som nyss nämnts eller gör annat därmed jämförligt sabotage. Sär-

skilda bestraffningsregler givas därjämte för försök och förberedelse till sådant brott.

I straffrättskommitténs den 30 november 1944 avgivna betänkande med förslag till lagstiftning om brott mot staten och allmänheten (SOU 1944: 69) har kommittén uttalat, att enligt kommitténs mening de senare årens händelser klart ådagalagt, att straffbestämmelser, som i huvudsak motsvarade de i sabotagelagen meddelade, borde erhålla permanent giltighet. De borde därför erhålla plats i allmänna strafflagen. Kommittén har fördenskull föreslagit upptagande i 19 kap. 4 § strafflagen av en allmän straffbestämmelse angående sabotage, avsedd att ersätta dels de nuvarande bestämmelserna i 19 kap. 10—16 §§ strafflagen och dels bestämmelserna i sabotagelagen. Därjämte har kommittén i sitt förslag till 8 kap. 2 § strafflagen upptagit vissa mot sabotagelagen svarande bestämmelser att gälla under krig eller krigsfara eller andra av krig föranledda utomordentliga förhållanden. Enligt kommitténs förslag skall sabotagelagen upphöra att gälla vid ikraftträdandet av de sålunda föreslagna ändringarna i strafflagen.

Av vad nu anförts torde framgå, att bestämmelserna i 19 kap. strafflagen icke ens under normala tider erbjuda tillräckligt straffskydd gentemot vissa grova former av skadegörelse och liknande gärningar. Med hänsyn härtill synes det icke lämpligt, att sabotagelagen upphör att gälla förrän nämnda strafflagsbestämmelser undergått genomgripande ändringar. Kommittéförslaget är för närvarande föremål för bearbetning inom justitiedepartementet. I avbidan å slutligt ståndpunktstagande till förslaget i här förevarande avseende synes sabotagelagen böra erhålla fortsatt giltighet, förslagsvis till och med den 31 december 1947.

Inom justitiedepartementet har fördenskull upprättats förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 13 december 1940 (nr 995) om straff för sabotage.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Åke Mossler.

¹ Denna bilaga, vilken är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 22 februari 1946.

Närvarande:

regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GULDBERG,
EKBERG,
SANTESSON.

Enligt lagrådet den 20 februari 1946 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementensärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 8 februari 1946, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 13 december 1940 (nr 995) om straff för sabotage*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av hovrättsassessorn C. V. Bergström.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Bertil Crona.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 februari 1946.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, QUENSEL, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler lagrådets denna dag avgivna utlåtande över det till lagrådet den 8 februari 1946 remitterade förslaget till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 13 december 1940 (nr 995) om straff för sabotage* samt hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdna hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Stefan Stiernstedt.